

PRATA PENGAR

Privatekonomi på
enkel svenska

Kapitel 3 Lån

Viktiga ord film 1:

amortering
lån
lön
råd
spara
ränta

Viktiga ord film 2:

borgen
låna
skyldig att betala tillbaka

Viktiga ord film 3:

avbetalning
avgifter
kontant
köpa
lån
räntor

Introduktionstexter:

Film 1 – Inledning

En pappa pratar med sin son. De är utanför huset där de bor. Sonens cykel är trasig. Han står och lagar cykeln. Sonen säger att han vill köpa en bil när han får lön. Han har sett en annons på en bil. Den kostar 50 000 kronor.

Pappan frågar om sonen har råd att köpa en bil. Sonen säger att han vill ta ett lån. Pappan berättar att han måste betala två saker om han lånar pengar. Han måste betala både ränta och amortering.

Ränta är vad det kostar att låna pengar. För att lånet ska bli mindre måste man också betala tillbaka pengar. Det kallas för amortering.

Film 2 – Vem får låna pengar?

Sonen frågar sin pappa om han tror att han får låna pengar på banken. Pappan svarar ja, därför att sonen har ett arbete.

Pappan berättar att om sonen inte hade arbete, kunde någon gå i borgen för honom. Det betyder att en annan person måste betala tillbaka pengarna om sonen inte kan betala.

Film 3 – Köpa på avbetalning

Sonen frågar om han kan köpa en bil på avbetalning. Pappan svarar att avbetalning är ungefär som ett lån. Avbetalning är att låna pengar av affären. Pappan säger att det är billigare att köpa kontant. Det blir dyrare med avbetalning. Därför att man måste betala räntor och avgifter.

Film 1 – Inledning

Berätta:

Hur skulle du göra om du ville köpa något dyrt? Skulle du spara, låna på bank, låna privat eller köpa på avbetalning? Varför skulle du välja det sättet?

Betalar man ränta i landet där du bodde förut? Hur gör människorna där om de behöver låna pengar? Lånade du pengar någon gång? Om du svarade ja, hur gjorde du? Vad använde du pengarna till?

Diskutera:

Är det rätt att man måste betala ränta när man lånar pengar? Varför? Varför inte?

Skriv:

Skriv vad du skulle köpa eller göra om du hade väldigt mycket pengar.

Fler övningar:

Gör nya ord av de bokstäver som finns i ordet amortering

Film 2 – Vem får låna pengar?

Berätta:

Vad betyder det att gå i borgen för någon? Tycker du att det är ett bra system? Skulle du våga gå i borgen för någon? Varför? Varför inte? Har du gjort det någon gång?

Diskutera:

Vilka fördelar finns det med att: Spara pengar till något dyrt man vill köpa? Köpa på avbetalning? Låna pengar på banken?

Vilka nackdelar finns det med att: Spara till något dyrt man vill köpa? Köpa på avbetalning? Låna pengar på banken?

Skriv:

Skriv namnen på alla banker du känner till i Sverige. Skriv också namnen på banker som finns i ditt födelseland. Skriv vilket namn du skulle ge din bank om du öppnade en.

Fler övningar:

Gör nya ord av de bokstäver som finns i ordet *borgen*.

Film 3 – Köpa på avbetalning

Berätta:

Kan du tänka dig att köpa något på avbetalning? Om du svarade ja, vad? Har du köpt något på avbetalning någon gång? Om du svarade ja, vad köpte du? Vet du hur mycket dyrare det blev än om du hade betalat kontant?

Diskutera:

Vilket tycker du är bästa sättet att få svar på frågor om ekonomi? Är det att leta på nätet, att kontakta en bank eller att fråga en vän eller...? Varför tycker du att det sättet är bäst?

Fler övningar:

Gör nya ord av de bokstäver som finns i ordet *avbetalning*.

Öva mera:

Läraren säger ett additionstal, till exempel: $411+90$. Eleverna skriver talet med siffror och räknar ut det. Läraren skriver på tavlan så att eleverna kan kontrollera att de har räknat rätt. Fortsätt med att säga till exempel $519+70$, $714+73$, $852+36$, $978+77$. Eleverna skriver sedan fem-tio additionstal var. De sitter därefter två och två och läser sina tal, ett i taget. Den som sitter bredvid adderar och säger talet och summan högt.

Facit till övningsuppgifter

Kapitel 3: Lån

Skriv det ord som passar i meningen.

amortering • kostar • köpa • lån • lön • råd • ränta • spara

Son: Ja, men jag har fått punktering. När jag får min första lön vill jag köpa en bil.

Pappa: Har du råd med det?.

Son: Nej, men jag tänker ta ett lån.

Pappa: Ska du inte spara lite pengar först? Det kostar pengar att ta ett lån. När du tar ett lån måste du betala två saker, amortering/ränta och ränta/amortering.

Skriv det ord som passar i meningen.

arbete • borgen • betala • skyldig

Pappa: Ja, det får du säkert. Du har ju ett arbete. Och banken vill ju veta att du kan betala.

Pappa: Då kan någon som har ett arbete gå i borgen för dig. Om jag går i borgen för dig då blir det jag som blir skyldig att betala tillbaka pengarna, om du inte kan.

Skriv det ord som passar. Två ord passar i två meningar.

kosta • kostade • låna • lånade • spara • sparade

1. Min nya bil kostade mycket pengar att köpa.
2. Jag sparade i flera år för att kunna köpa den.
3. Men pengarna räckte inte. Jag lånade på banken också.
4. Det tar lång tid att spara pengar för att köpa en bostadsrätt.
5. De flesta måste låna på banken.
6. Jag vet inte hur mycket pengar min resa kommer att kosta, men jag vet att jag behöver spara/låna mer pengar.
7. Förra året sparade jag 250 kronor i månaden.

Skriv det ord som passar i meningen.

avbetalning • avgifter • dyrare • kontant • köpa • lån

Son: Jag kanske kan köpa bilen på avbetalning. Då behöver jag inte ta ett lån.

Pappa: Avbetalning är ungefär som ett lån. Då lånar du pengar av butiken istället för av banken. Och du får betala räntor och avgifter. Det blir dyrare än att köpa kontant.

Skriv R (rätt) eller F (fel).

1. Ränta är vad det kostar att låna pengar. **R**
2. Ränta är att betala tillbaka lika mycket som man har lånat. **F**
3. Amortering är vad det kostar att köpa en bostadsrätt. **F**
4. Amortering är pengar du betalar tillbaka för att ett lån ska bli mindre. **R**
5. När du tar lån måste du betala både ränta och amortering. **R**
6. Avbetalning är ett billigt sätt att låna pengar. **F**
7. Avbetalning är ungefär som att låna pengar från en affär. **R**
8. Gå i borgen för någon är att låna pengar av en rik person. **F**
9. Gå i borgen är att lova att betala tillbaka ett banklån åt någon som inte kan betala. **R**